

Μάθημα 17^ο - Σελίδα 22 του φυλλαδίου

Ποντιακή λύρα

Πρόκειται για ένα έγχορδο τοξωτό, που παίζεται μόνο με δοξάρι (που ονομάζεται και τόξο ή τοξάρι) και έχει τρεις χορδές. Είναι *φιαλόσχημο* (δηλαδή έχει μακρύ λαϊμό και στενόμακρο ηχείο) παραδοσιακό μουσικό όργανο του Πόντου με ιδιαίτερο και χαρακτηριστικό ήχο. Ονομάζεται και *κεμετζές* ή *κεμεντζέ*.

Κρητική λύρα

Ένα άλλο είδος λύρας που συναντάται στη μουσική της Κρήτης, των νησιών του Αιγαίου και των Δωδεκανήσων, είναι η Κρητική λύρα. Πρόκειται επίσης για τοξωτό έγχορδο που παίζεται μόνο με δοξάρι κι έχει τρεις χορδές. Το σχήμα της όμως είναι διαφορετικό από αυτό της ποντιακής. Μοιάζει με αχλάδι (*αχλαδόσχημη* ή *απιδόσχημη*). Χαρακτηρίζει τους παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια της Κρήτης.

Υπάρχουν τρία είδη κρητικής λύρας:

1. **το λυράκι**, που είναι ένα μικρό μοντέλο λύρας και χρησιμοποιείται αποκλειστικά στην συνοδεία κρητικών χορών
2. **η βροντόλυρα**, που, όπως λέει και το όνομά της, έχει πολύ δυνατό ήχο
3. **η κοινή λύρα**, που είναι η πιο δημοφιλής σήμερα και προέκυψε από τον συνδυασμό του βιολιού με το λυράκι.

Πολίτικη λύρα

Είναι η λύρα της Πόλης, ένα όχι τόσο γνωστό και διαδεδομένο τοξωτό έγχορδο της παραδοσιακής μουσικής. Όπως και η κρητική λύρα, είναι αχλαδόσχημη και διαθέτει τρεις χορδές.

Ο λυράρης για να παίξει, πιέζει τις χορδές πάνω στο σώμα του οργάνου με τα νύχια του αριστερού χεριού του (ενώ στα έγχορδα της ευρωπαϊκής μουσικής όπως π.χ. στο βιολί, ακουμπούν τις χορδές με το μαλακό μέρος των δαχτύλων), και με το άλλο χέρι ακουμπά το δοξάρι πάνω στις χορδές (έτσι παίζεται και η κρητική λύρα).